Forvaltningsrevisjon økonomisk bærekraft - behandling av rapporten

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Folldal kommune	09.11.2026	45/26

Saksbehandler	Ragnhild Torsdatter Grønvold
Arkivkode	FE-217 TI-&58
Arkivsaknr	25/146 - 8

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget tar rapporten til orientering, og oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering og ber kommunedirektøren om å

a) utvikle dialogmøtene som et forpliktende tidlig møtepunkt i budsjettprosessen, slik at kommunestyret i større grad kan utøve sitt ansvar for styring, prioritering og oppfølging gjennom året

b) sørge for tilstrekkelig informasjon om kommunens økonomiske utvikling og stilling og gjeldsbelastningens påvirkning på økonomien i økonomiplan, årsbudsjett og årsberetning

c) styrke sammenhengen mellom kommunens planer

d) kartlegge framtidige kostnads- og investeringsbehov, særlig relatert til vedlikehold

e) vurdere om kommunens renteavtaler på lånegjeld bør endres for å redusere finansiell risiko

2.Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig redegjørelse om hvordan vedtaket er fulgt opp innen 1. august 2027.

Vedlegg
Forvaltningsrevisjonsrapport - Økonomisk bærekraft

Saksopplysninger
Bakgrunn
Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon om økonomisk bærekraft, budsjettering og økonomiplanlegging i Folldal kommune. Formålet har vært å undersøke om kommunen ivaretar de grunnleggende kravene til økonomiforvaltning etter kommuneloven § 14-1. Revisjonen er gjennomført som del av plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028.

Temaet er aktuelt fordi kommunens økonomiske bærekraft påvirker kommunens evne til å opprettholde tjenester og investeringer over tid. Kontrollutvalget ønsket særskilt å undersøke om kommunen ivaretar det økonomiske handlingsrommet, om planleggingen er realistisk og samordnet, og om finans- og gjeldsforvaltningen er forsvarlig.

Om rapporten
Revisjonen er gjennomført av Revisjon Midt-Norge SA på oppdrag fra kontrollutvalget. Problemstillingen har vært:

Ivaretar Folldal kommune kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltning?

Revisor har undersøkt kommunens budsjettprosess, bruk av finansielle måltall, økonomisk handlingsrom, gjeldsbelastning, økonomiplanlegging, langsiktig planlegging og finans- og gjeldsforvaltning.

Revisors funn
Revisor konkluderer med at Folldal kommune delvis ivaretar kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltning. Kommunen har etablert tydelige rammer for ansvar, roller og tidsfrister i budsjettprosessen, og politisk nivå involveres gjennom prosessen. Kommunen benytter finansielle måltall som styringsverktøy og har innført måltall for gjeldsgrad. Kommunen har også vedtatt nødvendige økonomi- og finansreglement og har redusert gjeldsgraden de siste årene.

Samtidig peker revisjonen på flere forbedringsområder:

Dialogmøtene mellom administrasjonen og kommunestyret fungerer bare delvis som arena for tidlige politiske styringssignaler.

Finansielle måltall brukes som styringsverktøy, men er ikke tilstrekkelig integrert i dokumentene som utgjør beslutningsgrunnlaget for politiske vedtak.

Økonomiplanen og årsberetningen gir begrensede analyser og forklaringer på kommunens økonomiske situasjon, særlig når det gjelder gjeldsbelastningens betydning for økonomisk handlingsrom.

Økonomiplanen benytter historiske gjeldstall som ikke er direkte sammenlignbare med beregningene som ligger til grunn for kommunens vedtatte måltall og årsregnskap.

Sammenhengen mellom kommuneplanens mål, økonomiplanen og kommunestyrets prioriteringer framstår som uklar.

Kommunen mangler en samlet kartlegging av vedlikeholdsbehov og vedlikeholdsetterslep for bygg og infrastruktur.

Høy gjeldsgrad og stor renteeksponering gjør kommunen sårbar for renteøkninger og reduserer handlingsrommet. Ved årsskiftet 2025 hadde om lag 90 prosent av lånegjelden flytende rente.

Revisors vurderinger og konklusjoner
Revisor vurderer at kommunen har etablert systemer og reglement som i hovedsak oppfyller lovkravene. Samtidig er flere kriterier bare delvis oppfylt eller i liten grad oppfylt. Dette gjelder særlig informasjonen som gis til kommunestyret om økonomisk utvikling og gjeldsbelastning, sammenhengen mellom planer og økonomiske prioriteringer, og kommunens langsiktige planleggingsgrunnlag.

Revisor framhever at kommunen har gjennomført tiltak for å redusere gjeldsbelastningen, men at gjeldsnivået fortsatt er høyt sammenlignet med kommunens egne mål og sammenlignbare kommuner. Dette begrenser fortsatt kommunens økonomiske handlingsrom.

På bakgrunn av undersøkelsen anbefaler revisor at kommunen bør:

- vurdere å utvikle dialogmøtet som arena for et tidlig møtepunkt i budsjettprosessen
- sørge for tilstrekkelig informasjon om kommunens økonomiske utvikling og stilling og gjeldsbelastningens påvirkning på økonomien i økonomiplan, årsbudsjett og årsberetning
- styrke sammenhengen mellom kommunens planer
- kartlegge framtidige kostnads- og investeringsbehov, særlig relatert til vedlikehold

- vurdere om kommunens renteavtaler på lånegjeld bør endres for å redusere finansiell risiko.

Funn som ikke er vurdert av revisor
Sekretariatet kan ikke se at rapporten inneholder vesentlige funn som ikke er fulgt opp med revisors vurderinger. De sentrale observasjonene i rapporten er vurdert opp mot revisjonskriteriene og inngår i revisors samlede konklusjon.

Sekretariatets vurderinger
Sekretariatet vurderer at rapporten besvarer problemstillingen om kommunen ivaretar kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltning. Revisjonen har undersøkt alle de tre hovedområdene i kommuneloven § 14-1: økonomisk handleevne over tid, samordnede og realistiske planer, samt finans- og gjeldsforvaltning.

Sekretariatet vurderer videre at det er god sammenheng mellom problemstilling, revisjonskriterier, funn, vurderinger og anbefalinger. Anbefalingene er tydelig knyttet til de svakhetene revisjonen har avdekket, særlig når det gjelder beslutningsgrunnlag, langsiktig økonomiplanlegging, sammenheng mellom planer og styring av finansiell risiko.

Rapporten viser at kommunen har tatt flere nødvendige grep for å bedre økonomien. Samtidig peker revisjonen på forhold som er viktige for kommunestyrets videre styring av kommunen. Særlig gjelder dette behovet for bedre analyser av økonomisk utvikling og gjeldsbelastning, sterkere kobling mellom overordnede mål og ressursbruk, samt bedre oversikt over framtidige vedlikeholds- og investeringsbehov. Etter sekretariatets vurdering er dette forhold som har betydning for kommunens økonomiske bærekraft på lang sikt.

Når det gjelder dialogmøtet, som sist var i tilknytning til et kommunestyremøte, mener sekretariatet at det med fordel kan holdes et eget dialogmøte, med kun budsjettprosessen som tema.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger legges til grunn for det videre arbeidet.